

بازتاب ۳۹

**تحلیل حواشه رسانه‌ای مسئله حجاب در کشور
باتکیه بر کلان داده فضای مجازی و رسانه‌های اجتماعه**

۴ الی ۱۴ مردادماه ۱۴۰۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مرکز مطالعات راهبردی و آموزش وزارت کشور

گروه مطالعات داده محور

تاریخ انتشار گزارش: ۱۵ مرداد ۱۴۰۲

تحلیل حواشی رسانه‌های مسئله حجاب در کشور

با تکیه بر کلان داده فضای مجازی و رسانه‌های اجتماعی
(رسانه‌های رسمی، کانال‌های تلگرام، اینستاگرام و تویتر)

خلاصه مدیریتی

مانند هفته‌ها و ماه‌های گذشته، تداوم حواشی مربوط به بحث عفاف و حجاب در کشور، اظهارات و اقدامات مسئولین در این حوزه، رفتار برخی سلبریتی‌ها پیرامون پوشش و حجاب و همچنین لایحه عفاف و حجاب دولت و ارائه آن به مجلس (که با حواشی زیادی همراه بود)، این مسئله را به یکی از ترندهای اصلی فضای مجازی در کشور تبدیل کرد.

رسانه‌های معاند با دست گذاشتن روی حواشی مدیران فرهنگی و فعال در حوزه امر به معروف در برخی استان‌ها و شایعه‌سازی و فضا سازی در خصوص اعمال غیراخلاقی آن‌ها به واسطه برخی ویدئوهای ادعایی، سعی کردند چنین به افکار عمومی القا کنند که دست‌اندرکاران موضوع عفاف و حجاب در ایران خود در خفا مرتکب شنیع‌ترین اعمال غیراخلاقی می‌شوند. از سویی تداوم برجسته‌سازی حضور بی حجاب برخی زنان در معابر عمومی در شهرهای مختلف و تداوم نافرمانی زنان علیه جمهوری اسلامی از دیگر موضوعات مورد تاکید جریان رسانه‌ای معاند در این حوزه بود. تمرکز بر روی حواشی حضور دختر شهید سلیمانی در برنامه مهلا، تداوم حواشی لایحه حجاب و عفاف و فعالیت گشت ارشاد در شهرهای مختلف و درگیری مردم با آمرین به معروف، از دیگر موضوعات مورد توجه معاندین برای بهره‌گیری و حمله به سوی نظام و مسئولین کشور بود.

جریان رسانه‌ای انقلاب با برجسته‌سازی مواضع ائمه جمعه کشور و همچنین مسئولین طراز اول نظام در خصوص لزوم اجرای احکام الهی در جامعه اسلامی و لزوم رعایت حجاب اسلامی توسط زنان، بر روی اجرایی شدن محکم و حداکثری لایحه عفاف و حجاب مجلس تاکید کردند. جریان رسانه‌ای انقلاب برخورد با سلبریتی‌های هنجارشکن و مروج بی‌عفتی در جامعه را از مراجع ذیربط درخواست کردند.

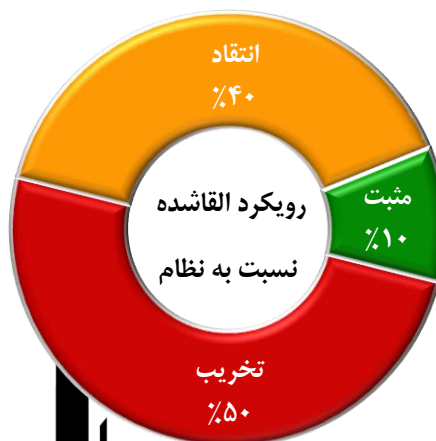
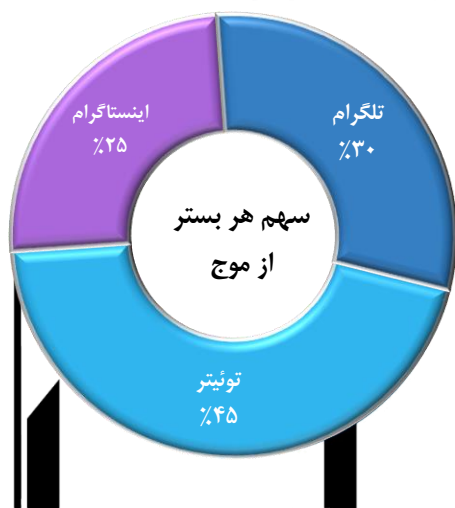
جریان رسانه‌ای اصلاحات در کنار تداوم حمله به مسئله آغاز به کار مجدد گشت ارشاد در کشور و حمله به نهادهای تصمیم‌گیرنده در این حوزه، شکست‌خورده بودن از پیش اجرایی شدن چنین طرح‌هایی در زمینه حجاب تاکید کردند. چهره‌هایی چون آذر منصوری و عباس عبدی با اشاره به لزوم تفویض اختیار حجاب به زنان خاطر نشان کردند که اجبار و تلاش برای مجبور کردن زنان و دختران کشور به رعایت حجاب قانونی، مسئله‌ای است که از پیش شکست‌خورده بودن آن امری محتوم و مسلم است.

در این گزارش سعی شده است که با تحلیل کلان‌داده فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی (رسانه‌های رسمی - کانال‌های تلگرامی، پست‌های اینستاگرامی و توئیتهای) القات رسانه‌ای پیرامون مسئله حجاب در بازه زمانی ۴ لغایت ۱۴ مردادماه در کشور مورد بررسی و کنکاش قرار بگیرد.

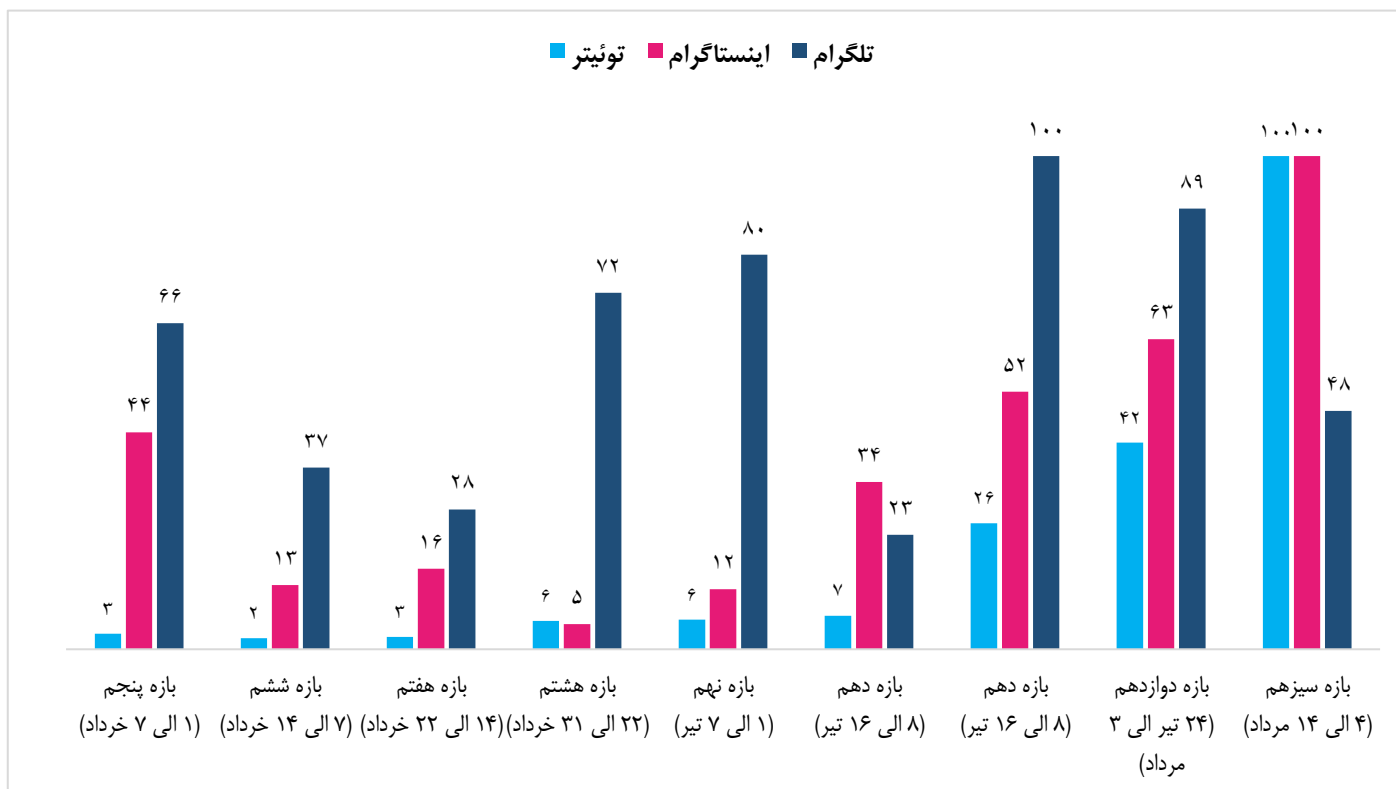
روند نگاری رویدادها و وقایع

- ۴) الی ۱۴ مرداد) تداوم حواشی پلمب دیجی کالا، فیلتر برنامهک طاقچه و بیمه ازکی به دلیل عدم رعایت حجاب توسط کارمندان آن‌ها؛
- ۱۰) مرداد) انتشار ویدئو برخورد یک مأمور فراجا با زن آمر به معروف محجبه در شیراز و اقدام به ضرب و شتم وی؛
- ۱۰) مرداد) انتشار ویدئویی از تذکر یک آمر به معروف به دختری بی‌حجاب در فضای عمومی و هتاکی آن فرد به مقدسات و دین؛
- ۱۱) مرداد) اظهارات امام جمعه اصفهان در دفاع از فعالیت مجدد گشت ارشاد در کشور و توصیه به حرکت باقوت و بدون ترس گشت ارشاد از مردم؛
- ۱۲) مرداد) درخواست انجمن روزنامه‌نگاران زن ایران به توقف رسیدگی به لایحه حجاب در مجلس به دلیل تناقض آن با خواست اکثریت زنان؛
- ۱۲) مرداد) ادعای جلیل محبی کارشناس مسائل حوزه فرهنگی و اجتماعی بر مخالفت ۶۰ درصدی مردم با حجاب قانونی کشور؛
- ۱۳) مرداد) اظهارات امام جمعه قم درخصوص مبتلا بودن لایحه عفاف و حجاب قوه قضاییه به مشکلات عدیده و لزوم رفع آن‌ها؛
- ۱۳) مرداد) اظهارات علی خضریان نماینده مجلس درخصوص عدم نیاز به برگزاری رفراندوم در مورد حجاب به دلیل در اقلیت بودن مخالفان حجاب؛
- ۱۳) مرداد) راهپیمایی اعتراضی مردم با محوریت حجت‌الاسلام پناهیان در اعتراض به وضعیت حجاب در کشور با تصاویر شیخ فضل‌الله نوری.

اهم موضوعات مورد توجه در شبکه های اجتماعی

۱. حواشی برنامه «بدون گارد» شبکه ۳ در مورد حجاب و علنی کردن بخش‌هایی از لایحه عفاف و حجاب مجلس و واکنش کاربران به اظهارات میثم نیلی و علی خضریان در مورد سلبریتی‌های کشف حجاب کننده و برگزاری رفراندوم در مورد حجاب؛
۲. حواشی آرایش دختر شهید سلیمانی در برنامه مهلا و مقایسه این آرایش با آرایش دختران خیابان و تذکر گیرنده از گشت ارشاد؛
۳. بازتاب حداکثری انتشار دو کلیپ در فضای مجازی مربوط به برخورد فیزیکی یک مرد با آمر به معروف محجبه در نارنجستان شیراز و همچنین هتاکی و توهین یک زن کشف حجاب کرده به مقدسات در برابر تذکر یک آمر به معروف؛
۴. تداوم حواشی و پرداخت کاربران و رسانه‌ها در فضای مجازی به ماجرای فیلتر برنامهک طاقچه و بیمه ازکی و تاکید برخی کاربران بر برنامه‌ریزی شدن این اقدامات از سوی این پلتفرم‌ها برای جذب مشتری بیشتر؛
۵. تداوم واکنش‌ها به لایحه عفاف و حجاب مجلس و انتشار بخش‌هایی از این لایحه در مورد جریمه مردان، زنان نیمه برهنه، سلبریتی‌ها کشف حجاب کننده و واکنش چهره‌ها، جریان‌ها و صنوف مختلف به این لایحه.

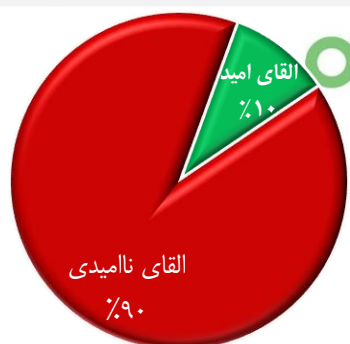

سهم داده‌های حجاب از کل داده‌های فضای مجازی در یک ماه اخیر (نرمال شده به ۱۰۰)

نمودار بالا میزان سهم داده‌های مسئله «حجاب» از کل داده‌های فضای مجازی را در سه بستر تلگرام، توییتر و اینستاگرام و در یک ماه اخیر نشان می‌دهد. لازم به ذکر است اعداد به دست آمده در این خصوص نرمال شده به ۱۰۰ هستند؛ به این معنا که بالاترین میزان محتوا در هر بستر در یک ماه اخیر به عنوان عدد معیار ۱۰۰ در نظر گرفته شده و ارقام هفته‌های دیگر به نسبت این هفته (که بیشترین میزان حجم محتوا در خصوص مقوله حجاب در آن تولید شده است) متناسب گردیده است. بررسی روند انتشار داده در هفته اخیر پیرامون مقوله حجاب نشان می‌دهد تداوم حواشی پلمب شرکت دیجی کالا، فیلتر اپلیکیشن طاقچه و بیمه ازکی، درگیری مردی در شیراز با زن امر به معروف و ضرب و شتم وی، توهین به مقدسات توسط یک زن بی حجاب در واکنش به یک آمر به معروف و تداوم حواشی لایحه عفاف و حجاب و انتشار جزئیاتی از آن سبب شد تا کاربران و رسانه‌ها با تولید محتوا ذیل این عناوین مسئله حجاب را به یکی از مهم ترین و قابل توجه ترین موضوعات هفته مبدل کنند.

محورهای القای امید

۱. ابراز امیدواری در خصوص اصلاح رفتار سلبریتی‌های اثرگذار و همچنین افراد خاطی در حوزه عدم رعایت حجاب قانونی با ابلاغ لایحه عفاف و حجاب و برخورد محکم و سخت با خاطیان؛
۲. ابراز امیدواری از اثرگذاری فعالیت مجدد گشت ارشاد در کشور و رعایت حجاب توسط کشف حجاب کنندگان در کشور به واسطه تذکرها و جریمه‌های بازدارنده.

محورهای القای ناامیدی

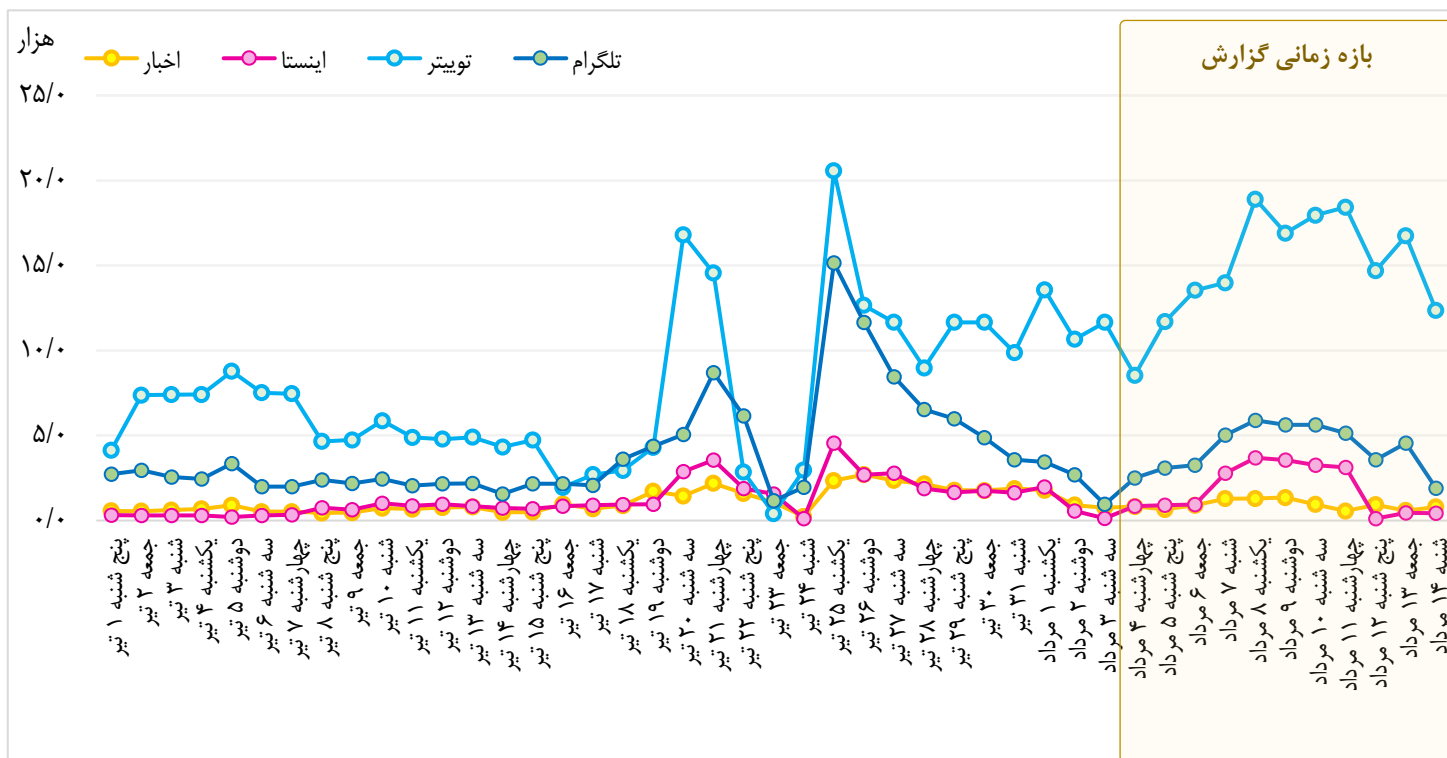
۱. القای ناامیدی پیرامون دمیدن جمهوری اسلامی بر دوقطبی‌های جامعه و تشدید آن‌ها با مانور بیش از حد روی مسئله حجاب و لایحه عفاف و حجاب مجلس؛
۲. تزییق ناامیدی به شرکت‌های دانش‌بنیان و قشر نخبه و تحصیل کرده جامعه در خصوص اقدام جمهوری اسلامی به تبدیل کردن ایران به کشوری غیرقابل سکوت برای نخبگان و فراری دادن آن‌ها با تکیه بر حواشی و وقایع دیجی کالا، طاقچه و ...؛
۳. القای بی‌توجهی مسئولان جمهوری اسلامی به بحران‌های عدیده کشور در حوزه‌های معیشتی، انرژی، محیط‌زیست، جوانان و ... و به کار بستن حداکثر توان و تمرکز خود روی مسئله حجاب.

اهم شایعات منتشر شده

۱. شایعه‌سازی جریان رسانه‌ای معارض پیرامون تلاش قوای حاکمیتی برای جبران کسری بودجه سنگین کشور از جریمه‌های تدارک دیده‌شده در لایحه عفاف و حجاب و نقد کردن آن از جیب سلبریتی‌ها و مخالفین حجاب قانونی؛
۲. شایعه‌سازی پیرامون عمدی بودن کشف حجاب کارکنان دیجی کالا، طاقچه و بیمه ازکی برای جلب توجه مردم و پیاده‌سازی تکنیکی برای فروش بیشتر و درآمد بیشتر؛
۳. شایعه‌سازی پیرامون صحنه‌سازی و فضاسازی عناصر خود نظام در دو کلیپ برخورد نیروی فراجا با زن محجبه و فحاشی زن بی‌حجاب به مقدسات برای تغییر صحنه و میدان مسئله حجاب در کشور و فراهم کردن ستی برای سرکوب بی‌حجاب‌ها؛
۴. شایعه‌سازی برای مسئولین حوزه امر به معروف و ارشاد در استان‌های مختلف در موضوع انجام اعمال غیر اخلاقی و القای مخالفت این افراد بد کردار با حجب اختیاری زنان در جامعه.

توزیع فراوانی انتشار پست در بسترهای فضای مجازی

آمار کلی تولید و مصرف محتوا

تعداد کل محتوا: ۱۶۳ هزار
تعداد کاربر: ۴۵ هزار
مجموع لایک: ۱٫۸ میلیون

تعداد کل محتوا: ۴۳ هزار
تعداد کانال: ۱۰ هزار
مجموع بازدیدی: ۱۰۰ میلیون

تعداد کل محتوا: ۲۱٫۳ هزار
تعداد کاربر: ۹۲۳
مجموع لایک: ۲٫۳ میلیون

تعداد کل محتوا: ۱۰٫۴ هزار
تعداد سایت‌ها: ۳۵۸

مصادیق برتر

کنتک **زمن یک زن جلوی چشم بچه اش میشه دفاع از مزاحمت بعد مامت پاش همون اسید یاشه!**

این دیگه تناقض و دوگانگی نیست رسماً فروپاشی و زوال عقل وانسانیته!
و چقدر این حدیث مصادیقش زیاد شده این روزها: جاهل را نمی بینی مگر در حال افراط یا تقریظ.

#شیراز

18 16 104 2,802

احمد علم الهدی:
اگر با کشف حجاب مقابله نکنیم، دین ما بر باد می رود

42,763 likes

مسئولین #قوم قضائیه بدونید اگر امروز با جسارتی که در **#شیراز** به بانوی محببه شد **#برخوردها قاطع** نکنید، روزی برسه که به مادر و همسر و دختر خودتون جسارت کنند و چادر از سر ناموستون بکشند، پس الان خودتون رو جای پدر و همسر این خانم محببه بگذارید و برای خدا به این بی شرف رحم نکنید.

474 240 1,239 39.4K

این لایحه حجاب، حکومت را به نتیجه می رساند؟
گفتگو با صدیقه وسمقی، اسلام شناس سبیده بهکام

1,270 likes

474 240 1,239 39.4K

حتی حامیان حجاب می گویند فقط چهل درصد جامعه موافق حجاب است؛ دولت به دنبال لایحه حجاب

1,188 likes

ارائه خدمات به گردشگران در ایران منوط به «رعایت حجاب است»

4,173 likes

مصادیق برتر

Urmie Club | ارومیه کلوب

01:15
14.9 MB

پاسخ یک نماینده عضو جبهه پایداری به درخواست رفراندوم در مورد حجاب

■ خضریان: اصلا قطب‌بندی شکل نگرفته که نیاز به رفراندوم باشد، اقلیتی محض حرف از رفراندوم می‌زنند.

ارومیه کلوب | @UrmieClub

276 edited 9:35 AM

Arash Hashemi · آرش هاشمی · @iaaraash

تو لایحه عفاف و حجاب؛ واسه دیده شدن ساق پای مردها، دفعه اول ۲۴ و دفعه دوم ۵۰ میلیون تومن جریمه گذاشتن؟((((((((((داداش نمیتونی نفت بفروشی، کمبود بودجه داری بگو خب:((((((((((

Translate Tweet

8:36 PM · Aug 1, 2023 · 217.2K Views

501 Retweets 85 Quotes 9,934 Likes 54 Bookmarks

darushmemar · داریوش معمار · @darushmemar · Jul 29

دو روز است دارم فکر می‌کنم حجاب و عفاف #مهساامینی با آن لباس ساده و چهره بدون آرایش، خیلی بهتر از حجاب و عفاف بزرگ و آرایش کرده دختر قاسم سلیمانی پشت دوربین بود.

111 446 3,207 47.5K

چند ثانیه

پیشنهاد مهاجرانی: برخورد با بی‌حجابی را در سطوح بالا بررسی کنید و سپس نظر رهبری را بخواهید

عطاءالله مهاجرانی نوشت:

◆ تعطیل کسب و کار مردم، نه تنها خردمندانه نیست، بلکه برعکس است. اینقدر فشار اجتماعی و سیاسی را زیاد نکنید. جوانان را به اضطراب و اضطراب نگه‌دارید. به زبان بی‌زبانی به مردم نگویند این کشور مناسب کار و زندگی نیست، چنانکه گفته شده، ۶۰ درصد جوانان را به صف انتظار مهاجرت نگه‌دارید. چرا چنین می‌شود یا شده است؟

◆ آیا مجازات یک عکس، مانند عکس کارکنان طاقت‌ناک، تعطیلی شرکت است؟ راه خردمندانه و آسان‌تری برای اعمال حجاب وجود ندارد؟

◆ یکم: به نظرم، حکومت و نظام و دستگاه و دولت و رژیم! به هر پنج معنی، یک نظرسنجی علمی و جامع از دختران دانش‌آموز، دانشجویان دختر دانشگاه‌ها، اساتید خانم، کارکنان خانم دولت داشته باشد تا ببیند چه درصدی از جامعه بانوان و دختران ایران طرفدار حجاب اجباری هستند.

◆ دوم: گزارش نظرسنجی برای مجمع تشخیص مصلحت نظام ارسال شود.

◆ سوم: نتیجه رای علنی و مشخص مجمع برای مراجع تقلید در قم ارسال شود.

◆ چهارم: بر اساس تمامی این نظرها و مشورت‌ها، رهبری تصمیم بگیرند.

Hossein Bastani · حسین باستانی · @hosseinbastani

تمام زنانی که حجاب اجباری را در کوجه‌ها و خیابان‌های ایران به چالش می‌کشند، دارند بدون ادعاهای بزرگ- عملاً از امنیت، زندگی و آینده خود مایه می‌گذارند. آیا این میزان «استمرار در مقاومت پرهزینه»، تاکنون در جریان‌های سیاسی -شدیدا- مدعی مقابله با حکومت هم وجود داشته است؟

Translate Tweet

Last edited 3:06 PM · Jul 26, 2023 · 338.3K Views

1,788 Retweets 79 Quotes 11.6K Likes 66 Bookmarks

مصادیق برتر

چند ثانیه

پلمب‌های زنجیره‌ای به دلیل حجاب به شهر بازی کودکان رسید!

♦ وبو کیدز، تنها شهر بازی دانش بنیان و استارت‌آپی کشور نیز به دلیل عدم رعایت حجاب پلمپ شد و فعالیتش متوقف شد.

♦ این مرکز استارت‌آپی دارای جوایز متعددی از جمله برگزیده یونیسف سازمان ملل و برنده مسابقه تلویزیونی میدون در شبکه سه صدا و سیما بوده است. /انصاف نیوز

#چند_ثانیه

@chandsanieh

44 10 7

7389 9:44 PM

روزنامه جام جم

02:35

what you will see...

○ هنجارشکنی در مرکز خرید هدیش مال / آرایشگاه زنانه در معرض دید عموم!!

✘ اینجا اروپا نیست. هدیش مال تهران است! حجاب، آزاد آزاد، آرایشگاه زنانه یا دیوار شیشه ای، اختلاط آزاد زن و مرد...

✘ در پاساژی که مغازه های آن متری ۷۰۰ میلیون تومان قیمت دارد، لاید رعایت عفاف و حجاب افت کلاس محسوب می شود.

✘ نیروی انتظامی و دستگاه قضایی کجا هستند!؟

ID @JamejamDaily 20.3K edited 9:14 PM

خبرهای داغ / مهم

▲ امام جمعه قم: لایحه حجاب و عفاف دچار ابهام و ضعف‌های زیادی است

♦ سیدمحمد سعیدی، امام جمعه قم: لایحه حجاب و عفاف قوه قضائیه دچار ابهام و ضعف‌های زیادی است که با مشورت صاحب نظران می‌بایست این مسائل حل و در مسیر اجرای آن همگان همت کنند. /مهر

#خبرهای_داغ_مهم

@Akhbarr_Dagh

@AkhbarFourri

15 3 3 2 2 1

2562 8:55 PM

شبهه رسانه‌ای بیان

دبیر پیشین ستاد امر به معروف:

تعداد موافقان حجاب اجباری به ۴۰ درصد سقوط کرده است

بیان

BAYANMEDIA.NET /BAYANMEDIANETWORK @BAYANMEDIA

تحلیل حواشه رسانه‌ای مسئله حجاب در کشور

باتکیه‌پرکلان داده فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعے

(رسانه‌های رسمے، کانال‌های تلگرام، اینستاگرام و توئیتر)

گروه مطالعات داده محور

تاریخ انتشار: ۱۵ مرداد ۱۴۰۲

شناسه یکتا: DA-RE-1592

